

Saara Karttunen
Erityisasiantuntija

VN/33074/2023

Hallituksen kirjelmä eduskunnalle – Hallituksen esityksen (173/2024 vp) peruuttaminen

Hallitus antoi 10 päivänä lokakuuta 2024 eduskunnalle hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta (HE 173/2024 vp). Esityksessä ehdotettiin muutettavaksi lakia siten, että mahdollistettaisiin alkoholiyhtiö Alko Oy:lle sekä toimijoille, joilla on alkoholijuomien vähittäismyyntilupa, alkoholijuomien verkkokauppa sekä muut jakeluun ja noutoon perustuvat vähittäismyyntikonseptit, kuten alkoholijuomien toimitus. Hallituksen esityksen mukaan ulkomailta tapahtuvan etämyynnin selkeyttämistä koskevat säännökset tultaisiin antamaan erillisellä hallituksen esityksellä.

Hallituksen esitystä aloitettiin käsitellä eduskunnan valiokunnissa. Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan, jolle talousvaliokunnan ja perustuslakivaliokunnan tuli antaa lausuntonsa. Talousvaliokunta antoi lausuntonsa 21.11.2024. Lausunnossaan talousvaliokunta korosti, että alkoholilain EU-oikeudellisen arvioinnin kannalta olennaista on nyt ehdotetun sääntelyn ja alkoholin etämyyntiä koskevan sääntelyn muodostama kokonaisuus. Talousvaliokunnan lausunnon mukaan edellä todettu korostaa alkoholin etämyyntiä koskevan sääntelyehdotuksen kiireellisyyttä. Asian käsittely on tällä hetkellä kesken mietintövaliokuntana toimivassa sosiaali- ja terveysvaliokunnassa.

Esitys ilmoitettiin Euroopan komissiolle direktiivin 2015/1535 mukaisesti 18.9.2024. Komissio antoi 17.12.2024 yksityiskohtaisen lausunnon esityksestä. Komission lausunnon mukaan esitys vaikuttaisi olevan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 34 ja 36 artiklan vastainen, sillä esitys voisi syrjiä ulkomaisia toimijoita, kun ulkomailta tapahtuvan alkoholijuomien etämyynnin oikeudellista asemaa ei selvennettäisi, vaikka samaan aikaan kotimaisille toimijoille sallittaisiin alkoholijuomien toimittaminen. Komission mukaan esitys vaikuttaisi asettavan ainakin väliaikaisesti kotimaiset tuotteet edullisempaan asemaan ulkomaisiin tuotteisiin verrattuna.

Komission antama yksityiskohtainen lausunto merkitsee sitä, että komissio pitää lakihanketta yhteensopimattomana Euroopan unionin sisämarkkinasääntöjen kanssa ja täten Euroopan unionin perussopimusten vastaisena, koska etämyynnin oikeustilaa ei selvennettäisi samassa yhteydessä. Yksityiskohtaisen lausunnon perusteella jäsenvaltion on annettava komissiolle kertomus toimenpiteistä, jotka se aikoo toteuttaa yksityiskohtaisen lausunnon johdosta.

Sosiaali- ja terveysministeriössä on arvioitu toimenpiteitä, joita komission lausunnon vuoksi tulisi toteuttaa. Komission yksityiskohtaisen lausunnon perusteella alkoholijuomien rajat ylittävää etämyyntiä koskevat säännökset tulisi selkeyttää samassa yhteydessä kotimaan toimitusta koskevien säännösten kanssa. Koska alkuperäiseen hallituksen esitykseen pitäisi tehdä lukuisia muutoksia, ja rajat ylittävissä etämyynneissä on kyse uudesta kokonaisuudesta, on arvioinnissa päädytty siihen, että asiasta annetaan uusi hallituksen esitys, johon on sisällytetty alkoholijuoman toimittamista, rajat ylittävää etämyyntiä ja markkinointia koskevat säännökset.

Perustuslain 71 §:n mukaan hallituksen esitys voidaan peruuttaa, eikä peruuttamiselle ole säädetty muodollisia oikeudellisia edellytyksiä, vaan päätös peruuttamisesta riippuu poliittisesta harkinnasta.

Peruuttamisesta ilmoitetaan eduskunnalle hallituksen kirjelmällä.